

Brei ze!

.....

B r e i e n
v o o r
g r o o t
e n
k l e i n

.....

Marja de Haan

Christoffor
uitgeverij

Inhoud

Voorwoord	5
Wol	6
Van schaap tot trui	8
Jarig	14
Leren breien	24
Opzetten	28
Recht breien	30
Averecht breien	32
Meerderen	34
Minderen	35
Afkanten	36
Iedereen anders	40
Patronen	56
Poppen	58
Poppenkleren	64
Truien	68
Babypopje	76
Breitermen	82
Tips	84
Nawoord	86

A large ball of vibrant red yarn is positioned on the left side of the page, resting on a light-colored wooden surface. The yarn is tightly wound into a circular shape, with some strands extending outwards. The background is a soft-focus view of the wooden planks.

Voorwoord

Toen ik klein was konden alle vrouwen om mij heen breien. Daarom dacht ik dat je pas echt volwassen was als je dat onder de knie had. Bovendien klonk het getik van de breipennen mij magisch en mysterieus in de oren. Als een taal die de volwassenen met elkaar spraken en waar ik als kind door werd buitengesloten. Het maakte dat de vaardige handen om mij heen er voor zorgden dat ik als driejarige niets liever wilde dan leren breien. Mijn moeder vond dat geen goed plan. De puntige, scherpe breinaalden vond ze bepaald geen kinderspeelgoed en al helemaal niet voor een peuter. En dus bleef ik verlangen naar de wondere breikunst van de volwassenen.

Totdat een tante mijn grote verlangen opmerkte. Nadat mijn moeder nogmaals streng verboden had mij een paar breinaalden te geven, pakte zij twee gladde en een beetje afgepunte theelepeltjes uit het lepelvaasje en vroeg om een bolletje wol. Daar zag mijn moeder weinig gevaar in blijkbaar, want er werd ergens wol gevonden en voor ik het wist stonden er steken op de theelepeltjes en werden mij de beginselen van het breien uit de doeken gedaan. Mijn allereerste poppendasje breide ik dus op theelepeltjes.

Ik brei nog altijd graag, heb klassen vol kinderen, mijn man en mijn eigen kinderen leren breien en uiteindelijk begon ik een breiwinkel. Ieder kind dat de winkel in stapt en vraagt hoe je kunt leren breien gaat breiend de winkel uit. Daarna komen ze heel vaak terug om meer bolletjes wol te halen. Een heerlijke, weinig ruimte vragende hobby is geboren en breien kun je altijd en overal. Mooie kleuren en materialen door je handen laten gaan geeft levensvreugde en een voltooid werkstuk dat gelukt is geeft voldoening. En gelukkig is dat tegenwoordig niet alleen voor meisjes en vrouwen weggelegd, maar zijn er steeds meer jongens en mannen die het breien ontdekken. Bovendien is het beslist niet aan leeftijd gebonden.

Laten we ons er bewust van zijn dat breien één van de manieren is om je hoofd te stimuleren, je handen een plezier te doen en je hart te verwarmen. Ik hoop dat alle kinderen die willen leren breien een tante met theelepeltjes en veel geduld hebben. En zo niet, dan is er nu dit boek.

Marja de Haan

Wol

Alle wol komt van een schaap. Van andere materialen (bijvoorbeeld katoen, alpaca, acryl, linnen, zijde) kunnen draden gesponnen worden. Dit noemen we dan garen. Ook van wol kun je garen spinnen. Maar alleen wat van een schaap komt noemen we wol.

Er zijn heel veel verschillende schapenrassen. Die hebben allemaal een ander soort vacht. Het ras van het schaap bepaalt of de wol heel zacht of juist kriebelig aanvoelt. Kriebelige wol wordt bij voorkeur verwerkt in tapijten en van zachte wol wil iedereen een trui. Een vuistregel is dat hoe kouder en ruiger de omstandigheden waarin het schapenras leeft, hoe kriebeliger de wol. Hoe je de kriebeligheid van wol ervaart is voor iedereen anders en dit verandert ook vaak gedurende het leven. Vergelijk het met spuitjes, weinig kinderen vinden ze lekker, maar eenmaal volwassen houden we er van. Het pleit ervoor kinderen gaandeweg kennis te laten maken met verschillende wolsoorten. Begin bij baby's met bijvoorbeeld een zachte merino en kies langzamerhand voor wat stoerdere wol. Misschien gaan ze uiteindelijk voor een echte IJslandse trui. Er zijn echter ook kinderen die van begin af aan geen enkel probleem hebben met diverse soorten wol. Net als de vroege spuitjeseters.

Wol heeft heel bijzondere eigenschappen. Het is vuilafstotend, ademend, waterafstotend, brandwerend, isolerend en het neemt van alle vezels het gemakkelijkst kleurstoffen in zich op. Geen garen laat zich in zulke briljante kleuren verven als wol. Wol is altijd vernieuwbaar (de jas van het schaap groeit ieder jaar opnieuw aan) en het is gemakkelijk afbreekbaar. Dat is de reden waarom zo weinig wollen kleding in opgravingen gevonden wordt. Wol is recyclebaar en als er niet teveel schapen op een klein stukje land gehouden worden, dan is wol CO₂-neutraal. Dat is de reden waarom wij zo graag met wol werken en hopen dat wol opnieuw ontdekt wordt als een prachtig materiaal, dat meer aandacht verdient.

Van schaap

Schape worden één- of tweemaal per jaar geschoren. De eerste keer dat een schaap geschoren wordt noemen we de wol lamswol. Die wol wordt dus niet van een klein lammetje geschoren, maar het is de eerste scheerbeurt in het leven van het schaap. Vroeger verloren de schape in het voorjaar vanzelf hun vacht. Het bleef in vlokken hangen in struiken en aan ruwe stenen en bomen. Sommige oude schapenrassen verliezen nog steeds vanzelf hun vacht, die dan verzameld wordt. Maar de meeste schape krijgen tegenwoordig zo'n warme jas, dat we ze tegen het voorjaar moeten scheren.

Na het scheren wordt de wol verzameld, uitgezocht, gewassen, gekaard, gesponnen, geverfd (soms wordt de wol eerst geverfd en dan gekaard en gesponnen) en op een streng of bol gewonden. Dan pas is de wol klaar om er mee te breien. Vroeger gebeurden al deze bewerkingen thuis, op de boerderij, en met de hand en met een spinnenwiel. Tegenwoordig gebeurt dit meestal in fabrieken. Soms kun je zo'n fabriek ook bezoeken en zien hoe alles in zijn werk gaat. In Noorwegen is de Hillesvåg Ullvarefabrikk zo'n spinnerij waar je alle bewerkingen van de wol kunt bekijken. Het is een Industrieel Museum, een nieuwe instelling van de Noorse overheid om oude productieprocessen toegankelijk te maken voor iedereen. Het is een wonder om te zien hoe machines uit 1898 vrolijk en soepel ratelend vezels tot draden verwerken. Dat maakt het mogelijk om te begrijpen wat er allemaal gebeuren moet om van schaap tot trui te komen.

tot trui